

RADØY KOMMUNE

Sakspapir

SAKSGANG			
Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Saksansv.
Kommunestyret	30.09.2010	040/10	KFL
Formannskapet	09.09.2010	071/10	KFL

Avgjerslemynde: Kommunestyret	Arkiv: K1-140	Arkivsaknr
Sakshandsamar: Kjersti Flatråker	Objekt:	08/161

KOMMUNEPLAN FOR RADØY 2009-2021 - FASTSETTING AV AKSEPTKRITERIER FOR ROS-ANALYSAR

Saksutgreiing:

Risiko og sårbarheitsanalyser (ROS-analysar)

I § 4-3 i ny plan- og bygningslov står følgjande:

”Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhets-analyse gjennomføres for planområdet, eller sjølv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringar i slike forhold som følgje av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbygging i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.”

I samband med konsekvensutgreiing for areal i kommuneplanen skal det utarbeidast risiko- og sårbarheitsanalyser etter §8 i Forskrift om konsekvensutgreiing:

”Planforslag med konsekvensutredning for overordnede planer skal gjøre rede for planarbeidet og beskrive antatte virkningar av foreslåtte utbyggingsstrategier og arealdisponeringer, samt hvilke alternativer som er vurdert, jf. Vedlegg II kolonne A. For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som inne-bærer endringar i forhold til gjeldende plan.”

I samband med endringane i sivilforsvarslova der kommunane vert pålagt generell beredskaps-plikt, har Fylkesmannen sendt brev med tilråding om at det snarast vert utarbeida aksept-kriterium til bruk i ROS-analysearbeidet. Akseptkriteria skal vera i samsvar med krav i lover, forskrifter og eventuelt andre styrande dokument. Fastsetjing av akseptkriteria inneber mellom anna at kommunen avgjer kva inndeling av sannsyn og konsekvens som skal nyttast, og at desse vert samanfatta i ei risikomatrise. Fastsette akseptkriterium på kommunenivå vil kunne vera retningsgjevande for ROS-arbeidet i reguleringsplanar.

Beredskapsavdelinga hos Fylkesmannen i Hordaland har utarbeid ein FylkesROS for Hordaland. I punkt 1.8.2. peikar dei på at kommunane må tilpasse metodikk og akseptkriteria til det nivå analysen er på.

”Det vil normalt heller ikkje vere slik at ein liten kommune vil kunne nytte same inndelinga som ein stor kommune. Uansett må akseptkriteria drøftast og fastleggjast før analysearbeidet tek til, og då normalt av kommunestyret eller tilsvarende organ.”

Beredskapskontakt og deltakar i kommunen si kriseleing Harald Stanghelle og plankonsulenten har diskutert dette og vil starte ein prosess i kommunen kor målet er å få fastsett akseptkriteria. Slik vi vurderer det er metodikken som Fylkesmannen legg opp til med ei kvalitativ metode med bruk av risikomatriser og noko som bør fungere godt for Radøy kommune, då med 5 x 5 matriser slik Fylkesmannen anbefaler.

Grunngje kort val av metode

”Grov-analysen er en kvalitativ risikoanalyse, og gjennomføres i praksis ofte for å få oversikt over risikoområder og risikonivå, samt for å avdekke vesentlige risikoforhold.

Akseptkriteria er vanskeleg å definere, men etter å ha sett på ulike og diskutert litt vil vi komme med følgjande framlegg for kriteria for ROS-analyse til kommuneplanen i Radøy. Desse kriteria er meint å skulle vere utgangspunkt for all planlegging i kommunen, men må tilpassast nivå på analysen.

Først bør ein likevel ha ei felles forståing for kva samfunnstryggleik er. Eit godt utgangspunkt for arbeidet kan vere definisjonen til professor Kjell Harald Olsen ved Universitet i Stavanger:

”Samfunnets evne til å hindre uønskede hendelser, redusere skadevirkningene når de skjer, og evne til å komme tilbake til ønsket normaltilstand så snart som mulig etter at de har skjedd.”

RISIKO = SANNSYNLEGHEIT x KONSEKVENS

SANNSYNLEGHEIT	VEKT	DEFINISJON
Særs sannsynleg	5	Ei hending per år eller oftare
Mykje sannsynlige	4	Ei hending per 1–10 år
Sannsynleg	3	Ei hending per 10–100 år
Mindre sannsynleg	2	Ei hending per 100–1000 år
Lite sannsynleg	1	Mindre enn ei hending per 1000 år

Definisjon av sannsynlegheit

Begrep	Liv og helse	Miljø	Økonomiske verdiar
Ufarleg	Ingen personskader	Inga miljøskade	Skader opp til 100 000
Ei viss fare	Få og små personskader	Mindre miljøskade	Skader opp til 500 000
Kritisk	Få men alvorlege personskader	Omfattande skade	Skader opp til 7 millionar
Farleg	Opp til 2 døde Opp til 5 alvorleg skadde Opp til 20 evakuerte	Alvorleg skade på miljø	Skader opp til 35 millionar
Katastrofalt	Over 2 døde Over 5 alvorleg skadde Over 20 evakuerte	Svært alvorleg og langvarige skade på miljø	Skader over 35 millionar

Kommentarar frå Fylkesmannen:

”Mht. flom så har de en litt annen tidsinndeling, bl.a. er 200-årsflommen dimensjonerende for boligbygging så lenge det ikke er fare for at liv og helse går tapt. Dersom liv og helse er truet, gjelder samme inndeling som for skred.”

Kommune og utbygger har selv ansvar for at ny bebyggelse er tilstrekkelig sikker mot natur-farer. Statens vegvesen, Jernbaneverket m.fl. som statlige eiere av infrastruktur, har ansvar for å ivareta tilstrekkelig sikkerhet både for eksisterende og nye anlegg.

Når det gjelder stråling (radon) er det faktiske grenseverdier som gjelder:

Strålevernets anbefalinger for radon

Alle bygninger bør ha så lave radonnivåer som mulig og innenfor anbefalte grenseverdier:

- Tiltaksgrense på 100 Bq/m³
- Så lave nivåer som mulig – tiltak kan også være aktuelt under tiltaksgrensen
- Maksimumsgrenseverdi på 200 Bq/m³

Alle bygninger bør radonmåles regelmessig og alltid etter ombygninger. Radonmålinger bør utføres som langtidsmålinger i vinterhalvåret med sporfilmmetoden. Radonreducerende tiltak i eksisterende bygninger bør være årsaksspesifikke, rettet mot identifiserte radonkilder og søke å oppnå så lave radonnivåer som mulig. For nybygg stiller byggt teknisk forskrift krav til fore-byggende radontiltak og grenseverdier.”

Med basis i disse definisjonane og gjennomført fareidentifikasjon kan ein gjennomføre naudsynte risikoanalysar.

RISIKOMATRISJE						
SANNSYNLEGEHEIT	S5	1A				3D
	S4			1B		
	S3	2A				
	S2		4A	2B		1D
	S1	5A		2C	2D	
		K1	K2	K3	K4	K5
KONSEKVENS						

Døme på risikomatrise

Då arbeidet med FylkesROS tok til, diskuterte og definerte styringsgruppa for prosjektet kva akseptkriterium som skulle leggjast til grunn for arbeidet. Med vald metodikk vart akseptkriteria definerte slik:

TILHØVE I RAUDE FELT _

Medfører uakseptabel risiko. Her skal risikoreducerande tiltak gjennomførast, alternativt skal det utførast meir detaljerte ROS-analysar for ev. å avkrefte risikonivået.

TILHØVE I GULE FELT _

ALARP-sone, dvs. tiltak skal gjennomførast for å redusere risikoen så mykje som råd. (ALARP = As Low As Reasonable Practicable) Det vil ofte vere naturleg å leggje ein kost-nytteanalyse til grunn for vurdering av endå fleire risikoreducerande tiltak.

TILHØVE I GRØNE FELT _

I utgangspunktet akseptabel risiko, men fleire risikoreduserande tiltak av vesentleg karakter skal gjennomførast når det er mogleg ut frå økonomiske og praktiske vurderingar.

I klartekst inneber dette som hovudregel at tilhøve i raude felt medfører uakseptabel risiko. Det tyder at det må gjennomførast risikoreduserande tiltak av førebyggjande og/eller skadebøtande karakter slik at risikoen kjem ned på eit akseptabelt nivå. I nokre tilfelle kan det òg vere aktuelt å gjennomføre nye og meir detaljerte risikoanalysar for å få eit sikrere estimat på risikoen. Når det gjeld tilhøve i grøne felt, så reknar ein i utgangspunktet med at desse inneber akseptabel risiko. Avslutningsvis krev tilhøve i gule område nærare kostnyttevurderingar før ein avgjer om risikoen er innanfor akseptable rammer. Målet her er å redusere risikoen så mykje som praktisk mogleg.

Beredskapsplan for Radøy skal leggje ein plan og ha tiltak som skal følgjast når ulukka skjer. Dette arbeidet vi her gjer er for å redusere risikoen for at ulukka skjer.

Det er ikkje uproblematisk å sette verdi på liv og helse, tvert i mot kjennast det nær sagt umogeleg. På eit overordna, nasjonalt nivå har ein sett ei pris på 30 millionar på eit menneske-liv. Det kan synast lite om det er ein ein kjenner eller er i slekt med, og jo nærare dess verre... Skal ein kommune akseptere liten risiko, krev det mykje midlar til førebygging. Om ein aksepterer større risiko kan det verte dyrt om det skjer ulukke. Kommunestyret må sette akseptkriteria fordi kommunen har ansvaret. Det skal ikkje vere opp til private utbyggjarar å sette risiko og akseptkriterier – kommunen skal gje føringar.

Vi har invitert fylkesberedskapssjef Arve Meidell til kommunestyremøtet 30. september 2010. Han vil halde ei innleiing om kvifor er det viktig at kommunen set akseptkriterier? Ein ting er at det er lovpålagt, men kva utføre kan ein komme opp i om ein ikkje er bevisst i dette arbeidet?

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Radøy kommune vil nytte metodikk anbefalt av Fylkesmannen i Hordaland, kvalitativ metode med bruk av Risikomatriser for utføring av risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse).

Akseptkriteria som i tabell.

Vedtaket har heimel i plan- og bygningslova § 4-3.

09.09.2010 FORMANNSKAPET

Formannskapet rådde samrøystes kommunestyret til å vedta rådmannen sitt framlegg til vedtak.

FS-071/10 VEDTAK:

Radøy kommune vil nytte metodikk anbefalt av Fylkesmannen i Hordaland, kvalitativ metode med bruk av Risikomatriser for utføring av risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse).

Akseptkriteria som i tabell.

Vedtaket har heimel i plan- og bygningslova § 4-3.

30.09.2010 KOMMUNESTYRET

Fylkesberedskapssjef Arve Meidell orienterte kommunestyret om akseptkriterier for ROS-analysar m.m. og svara på spørsmål. Han synest sakspapira som var lagt fram for kommunestyret dekkja det meste, men sakna eit punkt om at kommunen bør følgja dei nasjonale føringane som gjeld for skred og risiko for sårbare element. Han viste her til plan- og bygningslova §§ 25 og 68.

Kommunestyret vedtok samrøystes formannskapstilrådinga.

KS-040/10 VEDTAK:

Radøy kommune vil nytte metodikk anbefalt av Fylkesmannen i Hordaland, kvalitativ metode med bruk av Risikomatriser for utføring av risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse).

Akseptkriteria som i tabell.

Vedtaket har heimel i plan- og bygningslova § 4-3.